

Війна РФ проти України: енергетичний вимір

DiXi Group alert
(станом на 12:00 23 червня)

#StopRussianAggression

#StandWithUkraine

Резюме

- По Україні близько 580 900 споживачів не мали електропостачання, близько 177 000 споживачів перебували без газопостачання.
- Військові РФ демонтували та викрали найбільшу в Україні сонячну електростанцію потужністю 50 МВт, що розміщувалася неподалік м. Токмак Запорізької області – ЗМІ.
- За словами мера Енергодара Дмитра Орлова, окупанти масово викрадають працівників Запорізької АЕС і місцевих жителів. Частина викрадених зазнають важких фізичних та моральних знущань, а також тортур, місцезнаходження решти невідоме.
- Голова правління "Нафтогазу" Юрій Вітренко пропонує країнам Європи запровадити для "Газпрому" обмеження на переказ коштів (transfer cap) у \$100 за тис. куб. м. Різниця із ринковою вартістю могла би бути заморожена, доки росія не виведе війська з України і не заплатить репарації. На його думку, впровадження transfer cap не дасть приводу для арбітражу і стимулюватиме "Газпром" до збільшення постачань, щоб отримати більше виручки, на протипагу нинішнім спекуляціям.
- Державна податкова служба за підсумками 190 перевірок АЗС повідомила про виявлені порушення на суму 55,4 млн грн, з яких 13,7 млн грн – порушення вимог законодавства про ціни та ціноутворення.
- Проєкт національного плану відновлення є основою для дискусій, "вижимкою" з роботи 23-х робочих груп, яка буде змінюватися – голова комітету ВРУ з питань фінансів, податкової та митної політики Данило Гетманцев. З його слів, документ буде доопрацьовуватися навіть після затвердження. Гетманцев також припустив, що в Україні доцільно створити банк розвитку – аналог німецького KfW.

- **Вже наступного тижня почнуться роботи з відновлення зруйнованої Охтирської ТЕЦ** - голова Сумської ОВА Дмитро Живицький. На першому етапі (близько 90 млн грн) буде встановлено газовий водогрійний котел, на другому (150 млн грн) – котли на щепі; фінансування і реалізацію проєкту взяла на себе компанія “Нафтогаз-біоенергія”.

Атаки

Військові РФ демонтували та викрали найбільшу в Україні сонячну електростанцію, що розміщувалася неподалік м. Токмак Запорізької області, [повідомили](#) українські ЗМІ за інформацією місцевих жителів. СЕС площею 96 га та потужністю 50 МВт належала компанії Tokmak Solar Energy.

Ядерна та радіаційна безпека

Окупанти продовжують терор у місті Енергодарі та на майданчику Запорізької АЕС. За повідомленням міського голови Енергодара Дмитра Орлова, однією з найголовніших проблем міста, окрім гуманітарних та соціальних, є стихійні [масові викрадення](#) працівників ЗАЕС і місцевих жителів. Він наголосив, що частина викрадених громадян зазнають важких фізичних та моральних знущань, а також катувань електричним струмом. При цьому, місцезнаходження решти громадян невідоме.

Сектор електроенергетики

Робота енергосистеми

Україна продовжує [здійснювати](#) комерційний експорт електроенергії до Польщі по виділеній лінії “Добровірівська ТЕС-Замость” рівним графіком в обсязі 210 МВт щогодинно. Також, за [даними](#) “Укренерго”, експорт до Молдови становить 142 МВт. При цьому, “Енергоатом” продовжує викупати на [щоденних аукціонах](#) по 150 МВт пропускної спроможності до Молдови рівним графіком. Окрім цього, між енергосистемами України та країнами Східної Європи (Словаччини, Угорщини, Польщі, Румунії та Молдови) [відбуваються](#) технічні сальдо-перетоки.

У рамках [відновлення](#) “Укренерго” пошкодженої мережевої інфраструктури, у східному регіоні була включена в роботу повітряна лінія 330 кВ. Під час ремонту ліквідовано численні пошкодження та розриви кабелю (23 місця), 5 обривів грозотросу, замінено 30 дистанційних та міжфазних розпірок, відновлено 5 пошкоджених ізоляторів. У північному регіоні на підстанції 330 кВ проводився ремонт акумуляторної батареї для підтримки живлення власних потреб підстанції.

Функціонування ринку електроенергії

Ринок “на добу наперед” (РДН): Середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії незначно [зросла](#) і на 23 червня становила 2260,36 грн/МВт·год (+0,6% до попереднього дня). При цьому, біржові ціни на ринках країн Східної Європи продемонстрували різносторонню динаміку. Індекси Base РДН Румунії, Словаччини та Угорщини у 4,1-4,3 рази [перевищували](#) значення індексу Base РДН України; ціновий спред із ринком Польщі становив 3,2 рази.

Загальний обсяг торгівлі незначно [зріс](#) – до 12,9 тис. МВт·год (+2,9% до попереднього дня). Водночас, пропозиція продемонструвала відчутне збільшення – до 74,3 тис. МВт·год (+32%). У сукупності ці фактори спричинили підвищення профіцитності РДН: розрив між обсягом заявок на продаж та купівлю зріс із 4,5 до 5,8 разів. У [структурі купівлі](#) 52,2% займали постачальники, 47,7% належало операторам мереж, 0,1% – виробникам.

Внутрішньодобовий ринок (ВДР): Середньозважена ціна електроенергії на ВДР помірно [зросла](#) і на 22 червня становила 2341,06 грн/МВт·год (+8,5% до попереднього дня). При цьому, загальний обсяг торгівлі, після кількадевного стрімкого зростання, зменшився більш ніж удвічі – до 0,83 тис. МВт·год (-51,8% до попереднього дня). Водночас, пропозиція надалі демонструє спадну динаміку – до 28,3 тис. МВт·год (-8,1%). В сукупності ці фактори призвели до збільшення профіцитності ВДР – розрив між обсягом заявок на продаж та купівлю зріс із 18 до 34 разів. У [структурі купівлі](#) домінуючу частину (96,2%) займали постачальники, 3,3% належало виробникам, 0,5% – операторам мереж.

Припинення та відновлення постачання

За [даними](#) Міністерства енергетики, станом на 22 червня через пошкодження, обумовлені бойовими діями, в Україні залишались знеструмленими близько 740 населених пунктів, загалом близько 580 900 споживачів, протягом доби відновлено постачання для близько 24 200 споживачів.

Масштабні припинення електропостачання та, відповідно, активні відновлювальні роботи, мали місце:

- у **Донецькій області**, за [інформацією](#) місцевого ОСР, протягом доби фахівцями відновлено електропостачання для 12 424 родин у 15 населених пунктах Краматорського, Бахмутського та Покровського районів. Без електропостачання залишалися жителі 322 населених пунктів (за [даними](#) Міністерства енергетики – понад 349 500 споживачів);
- у **Луганській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, понад 128 200 споживачів залишалися без електропостачання;
- у **Харківській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, близько 35 500 споживачів залишалися знеструмленими та для 1 300 споживачів відновлено постачання протягом доби;
- у **Запорізькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, станом на 07:00 23 червня, без електропостачання залишалися 24 118 споживачів у 82 населених пунктах. Протягом доби через ворожі обстріли було знеструмлено 2 285 споживачів Оріхівського, 632 – Василівського (протягом доби енергопостачання було відновлено), 380 – Пологівського районів та 234 родини у м. Запоріжжя (до вечора підключені);
- у **Миколаївській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 23 червня частково або повністю пошкоджено 426 об'єктів електропостачання, зокрема 19 протягом останньої доби. Знеструмленими залишалися 96 населених пунктів (з них 1 частково) Баштанського та Миколаївського районів. За [даними](#) Міністерства енергетики, протягом доби для 300 споживачів регіону відновлено електропостачання;
- у **Херсонській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 12:00 22 червня, серед громад, з якими вдалося встановити зв'язок, без електропостачання залишалися 22 населених пункти у Високопільській громаді, 6 у Нововоронцовській, 3 у Новоолександрівській та 2 у Музиківській. У Кочубеївській громаді

внаслідок масштабної лісової пожежі пошкоджено лінії електропередачі. Відновлено постачання електроенергії для населених пунктів Великоолександрівської громади. За [інформацією](#) Міністерства енергетики, загалом протягом доби відновлено електроживлення для 1 900 споживачів;

- у **Дніпропетровській області**, за [інформацією](#) Міністерства енергетики, протягом доби для 800 споживачів регіону відновлено електропостачання. За [інформацією](#) місцевого ОСР, вночі 22 червня ворог здійснив обстріли по території Зеленодольської громади, внаслідок чого 386 родин одного з селищ залишились без електропостачання. Крім того, 23 червня військові рф [обстріляли](#) Апостолівську громаду, пошкодивши лінії електромереж, м. Апостолове залишилося без електро- та водопостачання;
- в **Одеській області**, за [інформацією](#) місцевого ОСР, тривали роботи з ліквідації наслідків негоди. Станом на 16:00 22 червня фахівцями відновлено електропостачання для 7 населених пунктів, відремонтовано 4 повітряні лінії та відновлено роботу 54 трансформаторних підстанцій. Станом на 20:00, без світла залишалися 4 населені пункти, знеструмлено 5 повітряних ліній та 46 трансформаторних підстанцій;
- у **Чернігівській області**, за [інформацією](#) ОВА станом на 06:00 23 червня, послуга з електропостачання не надавалась 1 947 абонентам;
- у **Сумській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, для 400 споживачів відновлено постачання електроенергії протягом доби;
- у **Київській області**, за [інформацією](#) місцевого ОСР, енергетики завершили ремонтні роботи на мережах середньої напруги та відновили 109 ліній електропередачі 6-10 кВ та 2 988 трансформаторних підстанцій, які постраждали через неgodу. Електропостачання повністю відновлено для 86 населених пунктів та для 142 - частково. Станом на ранок 23 червня, аварійні бригади виконували ремонтні роботи в мережах 0,4 кВ, які безпосередньо живлять будинки клієнтів (залишалися знеструмленими 44 ЛЕП напругою 0,4 кВ та 44 трансформаторних підстанцій).

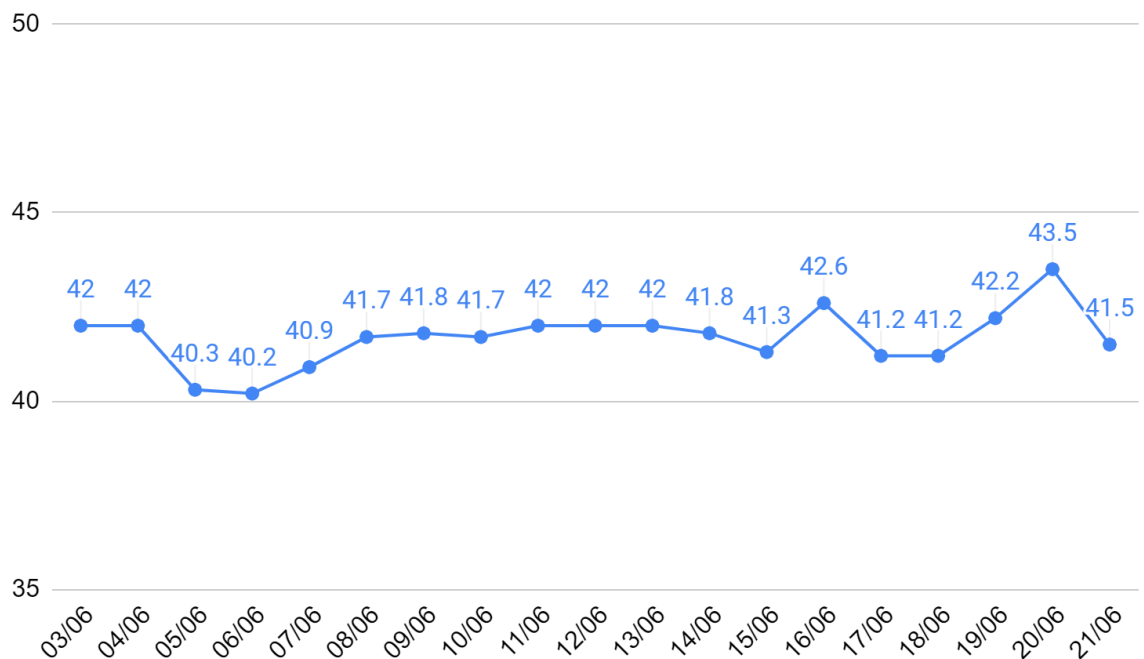
Сектор газу

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України в період 21 червня скоротився на 2 млн куб. м і становив 41,5 млн куб. м. Ці обсяги становлять лише 38% від передбачених транзитним контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з ЄС здійснювався через точку з'єднання "Германовичі" (віртуальна точка з'єднання "Україна-Польща") обсягом 0,8 млн куб. м. Разом з тим, частина цих обсягів може становити транзит з Польщі до Угорщини через Україну, оскільки за 21 червня через точку з'єднання "Берегово" (віртуальна точка з'єднання "Берег") з української ГТС транспортувалось 2,1 млн куб. м газу.

Транзит російського газу через територію України (на точках з'єднання "Сохранівка" та "Суджа"), млн куб. м

Джерело: [ОГТСУ](#)

Припинення та відновлення постачання

Найбільш складна ситуація з газопостачанням спостерігалася у **Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській, Чернігівській та Харківській областях**. За [даними](#) Кабінету Міністрів, станом на 22 червня без газопостачання залишалися близько 177 000 споживачів.

В **Донецькій області** ситуація не змінилась - майже весь регіон без газопостачання через пошкодження магістрального трубопроводу. Станом на 16 червня розподіл газу [здійснювався](#) лише 1 900 споживачам області в двох населених пунктах. За [словами](#) голови місцевої ОВА Павла Кириленка, роботи з відновлення газопостачання будуть можливі лише за умови зміщення лінії фронту далі на схід.

У **Луганській області** ситуація без змін: газопостачання відсутнє через масштабні руйнування критичної інфраструктури в ході бойових дій.

В **Харківській області** місцевий оператор ГРМ [продовжує](#) локалізацію пошкоджень газорозподільних мереж в Чугувській, Дергачівській та Балаклійській громадах.

У **Херсонській області** [станом на 10:00 23 червня](#) про значні зміни в газопостачанні не повідомлялось – повністю без газопостачання залишалася 1 громада (Високопільська) та частково 3 (Великоолександрівська, Нововоронцовська, Станіславська). Разом з тим, в окремих із цих громад відсутній мобільний зв'язок, тому оперативна інформація про газопостачання відсутня. У 4 громадах (Тягинська, Горностаївська, Великолепетиська, Рубанівська), що користуються зрідженим газом, запаси на мінімумі, ще у одній (Новорайська) газ у балонах закінчився.

В **Запорізькій області** станом на ранок 23 червня без газопостачання [залишались](#) 81 007 абонентів у 107 населених пунктах. Минулої доби через пошкодження внаслідок обстрілу газопроводів низького тиску у місті Орхів без газопостачання залишилися ще 6 споживачів.

У **Миколаївській області** загалом за час війни, станом на ранок 23 червня, [пошкоджено](#) 636 об'єктів газової інфраструктури (+1 у порівнянні з 22 червня), внаслідок чого без газу залишались 7 373 (+1 276) абонентів.

В **Чернігівській області**, за [інформацією](#) місцевої ОВА, станом на ранок 23 червня близько 900 абонентів у 22 населених пунктах області не отримували послугу з постачання газу.

Оперативна інформація про ситуацію з газопостачанням в **Сумській області** була відсутня на момент підготовки огляду.

Контрзаходи українських компаній та державних органів

Голова комітету Верховної Ради з питань фінансів, податкової та митної політики Данило Гетманцев в інтерв'ю медіа [заявив](#), що проект національного плану відновлення в нинішньому стані є основою для дискусій, “вижимкою” з роботи 23-х робочих груп, яка буде змінюватися. З його слів, найбільш деталізованою частиною плану є заходи на 2022-2023 роки, водночас документ буде доопрацьовуватися навіть після затвердження.

Гетманцев також [припустив](#), що в Україні для фінансування відновлення доцільно створити банк розвитку - аналог німецького KfW - на базі одного з державних банків. На його думку, до такого банку можна було б застосувати знижені нормативи ліквідності, забезпечуючи ризикове кредитування бізнесу.

Голова правління "Нафтогазу" Юрій Вітренко [заявив](#), що країнам Європи доцільно запровадити для "Газпрому" обмеження на переказ коштів (transfer cap), яке би не давало приводу для арбітражу і зняло би питання цінових спекуляцій. На думку Вітренка, такий transfer cap може становити \$100 за тис. куб. м – ця сума буде перекривати маржинальні витрати "Газпрому" на видобуток газу, тому не дасть приводу для арбітражу зі споживачами. Різниця між ринковою вартістю і transfer cap у \$1400 за тис. куб. м могла би бути заморожена, доки росія не виведе війська з України і не заплатить репарації. За словами Вітренка, впровадження transfer cap стимулюватиме росіян до збільшення постачань в короткостроковій перспективі, щоб отримати більше виручки, на противагу нинішнім спекуляціям на обсягах постачання для підвищення ціни.

Юрій Вітренко також [азначив](#) про низку умов, за яких "Нафтогаз" зможе долучитися до вирішення проблем із паливом в Україні. Зокрема, після того, як компанія отримає повністю в управління мережу АЗС, буде вирішено проблему з логістикою, аби отримувати ресурс для створення національного резерву нафтопродуктів, "Нафтогаз" зможе працювати на ринку пального та забезпечувати стабільність цін.

Тим часом, Державна податкова служба за підсумками 190 фактичних перевірок АЗС [повідомила](#) про виявлені порушення законодавства на загальну суму 55,4 млн грн, з яких 13,7 млн грн – порушення вимог законодавства про ціни та ціноутворення.

У судовому реєстрі, який нещодавно відновив роботу, [оприлюднено](#) рішення з переліком 26 обласних та міських операторів газорозподільчих систем, які передані в управління Агентству з розшуку та менеджменту активів (ARMA).

Голова Сумської обласної військової адміністрації Дмитро Живицький [повідомив](#) про намір почати роботи з відновлення зруйнованої Охтирської ТЕЦ вже наступного

тижня. Передбачається два етапи відновлення: на першому буде встановлено газовий водогрійний котел вартістю близько 90 млн грн; на другому – встановлено котли на щепі вартістю 150 млн грн. Зі слів Живицького, фінансування і реалізацію проекту взяла на себе компанія “Нафтогаз-біоенергія”.

До Верховної Ради внесено [законопроект \(реєстр. №7483\)](#) щодо спрощення податкових платежів для компаній у сферах виробництва, транспортування та/або постачання теплової енергії, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення. Зокрема, пропонується встановити річний податковий (звітний) період для обчислення та сплати податку на прибуток, а також розстрочити сплату податку на додану вартість без нарахування процентів, пені та штрафів. Як зазначається, [підставою](#) для змін є значна заборгованість підприємств теплопостачання за спожитий газ, а також значний обсяг штрафних санкцій перед постачальниками газу. Також у підприємств централізованого водопостачання та водовідведення суттєво зменшився рівень обігових коштів.

Служба безпеки України [викрила](#) на співпраці з ворогом начальника одного з регіональних підрозділів НЕК “Укренерго”. Як зазначається, посадовець добровільно погодився співпрацювати з ворогом та обійняв посаду очільника т. зв. Маріупольських магістральних мереж днр. В “Укренерго” заявили, що підозрюваний втратив роботу в компанії ще у березні поточного року.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКУ АРМІЮ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).